

УДК 349.6:340.134

РЕФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ – ПРОВІДНИЙ НАПРЯМОК ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Д. А. БЛАВАЦЬКА,

*здобувач кафедри екологічного права,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
Україна, м. Харків*

e-mail: darja.blavackaja@rambler.ru

ORCID 0000-0001-6408-3675

Розглянуто актуальні питання юридичної природи реформування екологічного законодавства в контексті реалізації державної екологічної політики України. Особливу увагу приділено аналізу чинного екологічного законодавства, визначенню поняття, юридичних ознак реформування екологічного законодавства та його змісту, обґрунтуванню існування комплексного правового інституту – забезпечення екологічної реформи. Доведено актуальність і важливість реформування екологічного законодавства в процесі формування сучасної еколоґо-правової доктрини та її впливу на державну політику.

Ключові слова: екологічне законодавство, державна екологічна політика, екологічна реформа, Європейський Союз.

Постановка проблеми. Тенденції до погіршення екологічних параметрів навколишнього середовища, послаблення стійкості його функціонування та збільшення ризиків виникнення надзвичайних ситуацій природного характеру як у країні в цілому, так і в окремих її регіонах, що спостерігаються впродовж тривалого часу, свідчать про наявність численних проблем у сфері реалізації державної екологічної політики та її нормативного регулювання. За даними Національного інституту стратегічних досліджень при Президентіві України, це підтверджує 102 позиція України серед 132 країн світу в міжнародному рейтингу екологічних досліджень (Environmental Performance Index) 2012 р., розрахованому фахівцями Єльського університету за 25 показниками, що характеризують дієвість державної політики щодо збереження екосистем. Загалом екологічно чистою в Україні вважаються лише 6 % її території [10].

Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2020 р. визначають завдання національної екологічної політики, до

яких відноситься стабілізація і поліпшення стану довкілля, завдяки розгляду екологічної політики як невід'ємної складової соціально-економічного розвитку України та гарантуванню екологічно безпечного природного середовища для життя й здоров'я населення, впровадженню екологічно збалансованої системи природокористування та збереження природних екосистем [1, 2011. – № 26. – Ст. 218]. Реалізація екологічної політики потребує ефективного функціонування системи законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, спрямованого на досягнення національних пріоритетів. Виконання міжнародно-правових зобов'язань, взятих на себе Україною шляхом ратифікації міжнародних договорів у сфері забезпечення вимог екологічної безпеки, прав людини та охорони довкілля, а також міжнародне співробітництво у цих сферах суттєво впливають на проведення екологічної політики країни.

Метою статті є аналіз особливостей реформування екологічного законодавства як важливої складової та провідного напрямку державної екологічної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Попри те, що питання розвитку екологічного законодавства України в цілому та його окремих складових висвітлено достатньо повно в науці екологічного права, зокрема в наукових працях В. І. Андрейцева, Г. В. Анісімової, Г. І. Балюк, А. Г. Бобкової, А. П. Гетьмана, І. І. Каракаша, В. В. Костицького, М. В. Краснової, Н. Р. Малишевої, Ю. С. Шемшученка та ін., проблемі комплексного аналізу реформування екологічного законодавства наразі не приділено належної уваги. З огляду на це вважаємо за доцільне здійснити концептуальне обґрунтування необхідності й нагальності реформування екологічного законодавства, а також визначити перспективи кодифікації екологічного законодавства та подальшого розвитку еколого-правової доктрини.

Постановка проблеми. Передусім слід наголосити, що чинне екологічне законодавство України потребує подальшого вдосконалення, адже з огляду на посилення глобалізаційних процесів та інтеграцію України в європейський

простір важливим й актуальним, але недостатньо дослідженим, залишається питання прискорення процесів приведення нормативно-правової бази у сфері охорони навколишнього природного середовища у відповідність до законодавства Європейського Союзу (далі – ЄС), вирішення якого відіграє важливу роль у реалізації державної екологічної політики та забезпечує її взаємозв'язок з іншими секторами державної політики.

Автор не ставить за мету ґрунтовне дослідження всіх нормативно-правових актів у сфері реформування екологічного законодавства України, а виокремлює лише провідні, в яких окреслено вирішальні кроки на шляху становлення й формування сучасного екологічного законодавства, яке б відповідало вимогам євроінтеграції.

Виклад основного матеріалу. Екологічне законодавство України, що являє собою розгалужену систему нормативно-правових актів, які регулюють суспільні відносини щодо охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки тощо, збереглося ще з радянських часів і продовжує функціонувати. Як відомо, в 1994 р. відбулося підписання та набрання чинності Угоди про партнерство і співробітництво між Україною, Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами, що стало правовою підставою для проведення широкомасштабних перетворень на законодавчому рівні. Названою Угодою визначено, що Сторони визнають важливою умовою для зміцнення економічних зв'язків між Україною та Співтовариством (Європейським Союзом) зближення існуючого і майбутнього законодавства України із законодавством Співтовариства [2, 2006. – № 24. – Ст. 203].

Статтею 16 Конституції України (1996 р.) проголошено, що забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи – катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду українського народу є обов'язком держави. Відповідно до зазначеного конституційного положення було розроблено Основні напрями державної політики України в галузі охорони довкілля,

використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, затверджені Постановою Верховної Ради України від 5 березня 1998 р. № 188/98-ВР. Зокрема, у цьому документі встановлено, що виконання Україною зобов'язань, що випливають із багатосторонніх угод, вимагає приведення внутрішніх законів та нормативно-правових актів у відповідність до діючих норм міжнародного права та врахування існуючої міжнародної практики під час розробки нових законодавчих актів [1, 1998. – № 38-39. – Ст. 248]. Незважаючи на те, що минуло багато років із моменту прийняття цього нормативно-правового акта, однак завдання, визначені у ньому все ще залишаються не виконаними, хоча й досі вважаються актуальними й першочерговими.

Важливим документом у сфері наближення законодавства України до законодавства ЄС став Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 р. № 1629-IV. Згідно із Законом загальнодержавна програма визначає механізм досягнення Україною відповідності третьому Копенгагенському та Мадридському критеріям набуття членства в ЄС, що включає адаптацію законодавства, утворення відповідних інституцій та інші додаткові заходи, необхідні для ефективного правотворення та правозастосування [1, 2004. – № 29. – Ст. 367].

Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21 грудня 2010 р. № 2818-VI врегульовано головні напрямки вдосконалення екологічного законодавства, крім того, визначено, що виконання міжнародно-правових зобов'язань у сфері забезпечення екологічних прав людини, охорони довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки, а також міжнародне співробітництво у цих сферах розглядаються як основні інструменти реалізації екологічної політики країни [1, 2011. – № 26. – Ст. 218]. Угода про асоціацію між Україною, з одного боку, та ЄС – з іншого, стала важливим кроком на шляху реформування екологічного законодавства з урахуванням міжнародно-правових зобов'язань. Зокрема,

статтями 361 і 363 Угоди передбачено поступове наближення законодавства України до політики і законодавства ЄС у сфері довкілля з метою збереження, захисту, поліпшення і відтворення якості навколишнього природного середовища, захисту здоров'я громадян, розсудливого та раціонального використання природних ресурсів та заохочення проведення заходів на міжнародному рівні, що сприятиме вирішенню регіональних і глобальних проблем навколишнього природного середовища [2, 2014. – № 75. – Т. 1. – Ст. 83].

Одним із останніх та важливих нормативно-правових актів став Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»» від 5 січня 2015 р. № 5/2015, яким визначено мету, вектори руху, дорожню карту, першочергові пріоритети та індикатори належних оборонних, соціально-економічних, організаційних, політико-правових умов становлення та розвитку України [2, 2015. – № 4. – Ст. 8].

Проте слід наголосити, що, незважаючи на велику кількість нормативно-правових актів, однозначного тлумачення терміна «законодавство», який є традиційним та усталеним у використанні, на семантичному й загальнотеоретичному рівні у правовій науці й практиці досі не вироблено, що негативно позначається як на всій правовій системі України, так і на окремих галузях права і законодавства, у тому числі й екологічного. Офіційне визначення поняття «законодавство» міститься в Рішенні Конституційного Суду України від 9 липня 1998 р. № 12-рп/98 у справі за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення частини третьої ст. 21 Кодексу законів про працю України (справа про тлумачення терміна «законодавство»), відповідно до якого цим терміном охоплюються закони України, чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також постанови Верховної Ради України, укази Президента України, декрети і постанови Кабінету Міністрів України, прийняті у межах їх повноважень та відповідно до Конституції України і законів України [2, 1998. – № 32. – Ст. 59].

Конституційний Суд України став на позицію розширеного тлумачення поняття «законодавство» і розглядає його як систему нормативно-правових актів, що приймаються вищими органами державної влади. Наведені положення мають принципове значення для розуміння значення джерел екологічного права.

Як доречно зазначає А. П. Гетьман, нині екологічне законодавство України – багатогалузева система нормативних актів різної юридичної сили, що ускладнює їх використання та призводить до численних суперечностей між ними або неузгодженості окремих актів, дублювання. Наявність нормативних приписів у великій кількості правових актів створює значні труднощі не тільки в їх практичному використанні, а й для фахівців у галузі екологічного права [5, с. 173]. Як наслідок, одним із найважливіших та суперечливих питань у вітчизняній еколого-правовій доктрині можна вважати визначення поняття «екологічне законодавство», яке також не отримало свого нормативного закріплення.

Наприклад, Ю. С. Шемшученко правову категорію «законодавство» розглядає як систему нормативних актів, якими регулюються суспільні відносини, головний засіб реалізації функцій законодавчої влади. В Україні даний термін вживається у кількох значеннях, а саме як: 1) система законів України, яка формується Верховною Радою України, як єдиним органом законодавчої влади. 2) у *широкому значенні* – система законів та інших нормативно-правових актів, що приймаються Верховною Радою України та вищими органами виконавчої влади: постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови та декрети Кабінету Міністрів України, складовою законодавства у цьому розумінні є міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України; 3) у *найширшому значенні* – система законів і постанов Верховної Ради України, указів Президента України, постанов, декретів і розпоряджень Кабінету Міністрів України, а також нормативних актів міністерств і відомств, селищних рад та місцевих державних адміністрацій. Крім вказаних вище значень, під ним також розуміють один з основних методів здійснення правотворчої функції держави,

тобто як діяльність відповідних державних органів по розробці, розгляду, прийняттю і оприлюдненню законів та інших нормативно-правових актів [13, с. 499].

З огляду на це додамо, що не випадково і, на наш погляд, обґрунтовано однією з причин низької ефективності екологічного законодавства А. П. Гетьман вважає якість тексту нормативно-правового акта, тому що результативність правового регулювання залежить саме від того, наскільки точні, логічно пов'язані та послідовні юридичні формулювання, а також наскільки однаковим є застосування юридичних понять і термінів. У науці екологічного права, а також в екологічному законодавстві в цілому, де значною мірою відображаються публічні інтереси, використання термінологічного апарату має бути ясным і доступним. У той же час його аналіз свідчить про протилежне. У законодавстві застосовуються не тільки традиційні терміни, а й має місце нагромодження та використання термінології, що позначає певні технічні прийоми і методи діяльності в галузі охорони довкілля, відомої лише незначному колу фахівців [6, с. 583].

У свою чергу П. О. Гвоздик визначає джерела екологічного права як офіційні документовані акти загальнообов'язкового характеру, що виходять від уповноважених органів держави чи визначені державою і містять норми, якими регулюються екологічні відносини [4, с. 288]. Проведене науковцем дослідження дає змогу констатувати, що структуру екологічної галузі права (її систему) формує система норм, яка розглядається у структурно-організаційному аспекті й поділяється залежно від вироблених у юридичній науці критеріїв на правові інститути, підгалузі права. Носіями правових норм є нормативно-правові акти, певна сукупність яких утворює екологічну галузь законодавства. Екологічне законодавство – це зовнішня форма існування екологічного права. Нормативні акти, що утворюють це законодавство, є засобом об'єктивізації правових норм, носіями інформації, що міститься в цих нормах, а отже є джерелами екологічного права, певна сукупність яких формує систему джерел екологічного права. Вчений погоджується з думкою фахівців,

що екологічне законодавство є засобом вирішення суперечностей між ним і певною галуззю права, що підтверджується відповідною практикою [4, с. 285-286].

Як уже наголошувалося, існують різні дефініції поняття «екологічне законодавство». Заслуговує на увагу точка зору Т. І. Діденко, який визначає це законодавство як сукупність нормативно-правових актів диференційованого та інтегрованого характеру, які за змістом утворюють правову спільність (комплекс) екологічних норм антропоохоронного, природоохоронного та природоресурсного законодавства, заснованих на конституційних нормах і збагачених якісно новим змістом у світлі політичних, економічних, соціальних та інших змін, з метою забезпечення екологічної безпеки, охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, збереження й відтворення природних ресурсів [7, с. 142].

З огляду на інтеграційні процеси правова категорія «державна екологічна політика України» в сучасних умовах характеризується неоднорідністю підходів до її визначення. Наукові концепції щодо її змістовної характеристики не тотожні, але, як правило, фахівці мають споріднені погляди на предмет, об'єкт та мету державної екологічної політики країни. Заходи, яких вживають для досягнення її мети, потребують чіткого законодавчого визначення та закріплення.

Так, В. І. Андрейцев державну екологічну політику України розглядає як організаційну та регулятивно-контрольну діяльність суспільства і держави, спрямовану на охорону, невиснажливе використання та відтворення природних ресурсів, оздоровлення довкілля, ефективне поєднання функцій природокористування та охорони природи, забезпечення норм екологічної безпеки [3, с. 115]. Натомість О. С. Заржицький зазначає, що державна екологічна політика – це комплекс засобів і заходів, спрямованих суспільством і державою на охорону та оздоровлення довкілля, ефективне поєднання природокористування і природоохорони та забезпечення нормальної життєдіяльності громадян [8-9].

Фундаментом державної екологічної політики є еколого-правова доктрина, яка являє собою систему поглядів на ознаки та сутність взаємодії суспільства та природи, соціально-економічні фактори досягнення гармонії існування людини та навколишнього середовища. Таким чином, реформування екологічного законодавства стає провідним напрямком реалізації державної екологічної політики на підставі ґрунтовно розробленої еколого-правової доктрини.

Безумовно, екологічна реформа, як і будь-яка реформа, – це врегульовані правом суспільні відносини процесуального характеру, що опосередковують перехід до фактичного виконання міжнародних зобов'язань України у сфері приналежності, використання, відтворення, охорони та забезпечення вимог екологічної безпеки, захисту екологічних прав тощо. Реалізація процедури реформування екологічного законодавства безпосередньо пов'язана з державно-правовим розвитком. Процес реформування екологічного законодавства скоріше передбачає зближення правових систем, ніж досягнення повної їх відповідності. Це більш поступовий процес приведення правового поля держави, систем управління та заходів із виконання у відповідність до основних вимог права ЄС. Це надає певну гнучкість зобов'язанням країни щодо встановлення цілей та строків транспозиції і впровадження.

Реформування екологічного законодавства складний процес, відтак, чітке планування з самого початку є вкрай важливим. Зазвичай процес передбачає і адаптацію національного законодавства та розробку норм, що інтегрують основні принципи і властивості права ЄС, і інституційної основи для практичного впровадження прийнятих норм національного законодавства.

Спільно з експертами проекту ЄС «Додаткова підтримка Міністерства екології та природних ресурсів України у впровадженні Секторальної бюджетної підтримки» розроблена Національна стратегія наближення (апроксимації) законодавства України до права ЄС у сфері охорони довкілля, що передбачає виконання положень Угоди про асоціацію у сфері охорони довкілля, яка має на меті забезпечити ефективне виконання Україною

зазначених вимог Угоди. Метою наближення (апроксимації) законодавства є приведення його у повну відповідність до вимог права ЄС як «на папері», так і у практиці застосування. Цей процес постійний, він відбувався і відбувається і в «асоційованих» державах, і в державах, що є кандидатами на вступ до ЄС, так і в його державах–членах. Відповідно до загальноєвропейських підходів процес наближення (апроксимації) організовано у три стадії: *транспозиція, імплементація та забезпечення дотримання* (повне впровадження або технічна імплементація) [11].

Поняття «транспозиція» (від латин. «*transpositio*» – перенесення, перестановка, транспортування) в контексті наближення законодавства до вимог права ЄС розуміється як перенесення «*acquis*» ЄС у правові системи третіх країн з метою досягнення максимального наближення національного права з «*acquis*» ЄС. У процесі реформування українського законодавства важливим є аналіз та порівняння екологічних «*acquis*» ЄС та існуючого українського екологічного законодавства для визначення нинішнього стану узгодженості та належної відповідності національного законодавства законодавству ЄС.

Сьогодні Україна перебуває в підготовчому стані правової інтеграції, що здійснюється без формального вступу до ЄС та передбачає узгодження вітчизняної загальноправової термінології, цінностей, стандартів та принципів з європейськими. Реалізація першої стадії апроксимації шляхом транспозиції є наступним кроком у реалізації державної екологічної політики у короткостроковій перспективі. Україна, як держава-кандидат на отримання членства в ЄС повинна привести власне законодавство до такого рівня, щоб успішно застосовувати метод взаємного визнання норм та стандартів ЄС.

Наступною стадією наближення до законодавства ЄС для України повинна стати імплементація. Саме поняття «імплементація» походить від латин. *impleo* – наповнюю. В міжнародному праві – це організаційно-правова діяльність держав із метою виконання їх міжнародно-правових зобов'язань. Під цим розуміється процес транспонування актів законодавства ЄС, зокрема,

створення порядку та процедур їх упровадження (імплементация у вузькому сенсі); цей процес також передбачає тлумачення, практику застосування, забезпечення дотримання та виконання норм права, які відповідають європейському праву, органами державної влади (імплементация в широкому сенсі) [12, с. 667].

Наступним кроком за змістовним наповненням екологічного законодавства України повинна бути його систематизация, тобто приведення нормативних актів у єдину, впорядковану сукупність, систему. Вважаємо, що з врахуванням обсягу і характеру екологічного законодавства, потреб правореалізації і загальних умов розвитку законодавчої системи України найбільш доцільною в найближчому майбутньому є форма консолідації екологічного законодавства, або кодифікації французького типу, коли не створюється принципово новий нормативно-правовий документ, а десятки і навіть сотні актів з одного питання об'єднуються в один узагальнюючий акт. Вважаємо, що новий акт, який буде створений внаслідок консолідації не перекреслить попереднє правове регулювання, а його підготовка і прийняття сприятимуть кращому структуруванню чинного екологічного законодавства, наданню йому більш логічної і завершеної форми, ліквідації повторів, суперечностей і неузгодженостей [5, с. 177].

Нагальною потребою сьогодні є також необхідність у суттєвій переробці, упорядкуванні та оновленні правових норм у сфері регулювання екологічних відносин, що можливо зробити шляхом їх кодифікації. Це, на нашу думку, стане ефективним інструментом реалізації національної екологічної політики, забезпечення її єдності і логічної послідовності.

Завершальною стадією наближення екологічного законодавства має бути забезпечення дотримання, а саме контроль і нагляд за вже втіленими змінами до чинної нормативно-правової бази, проте наразі ще не розроблено дієвого механізму реалізації цієї стадії.

Усе це підтверджує необхідність реформування екологічного законодавства та обумовлює потребу в розробленні єдиної, логічно послідовної,

всебічно обґрунтованої концепції систематизації екологічного законодавства, пошуку її можливих оптимальних форм, які базуватимуться на чинниках еколого-правової доктрини. У сучасних умовах також відбувається становлення правового інституту забезпечення реформування екологічного законодавства, в якій входить відокремлена група норм, що регулюють відносини, які відрізняються якісною єдністю, що містяться у нормативно-правових актах, як правило, у законах України.

Висновок. Враховуючи викладене, із впевненістю можна сказати, що реформування екологічного законодавства слід розглядати як різновид екологічних правовідносин, що носять тимчасовий, але тривалий характер; динамічний процес; складову еколого-правової доктрини; основоположний напрямок екологічної політики держави; правовий інститут.

Список літератури:

1. Відом. Верхов. Ради України.
2. Офіційний вісник України.
3. *Андрейцев В. І.* Екологічне право і законодавство суверенної України: проблеми реалізації державної екологічної політики : монографія / В. І. Андрейцев ; Держ. вищ. навч. закл. «Національний гірничий університет». – Дніпропетровськ : НГУ, 2011. – 372 с.
4. *Гвоздик П. О.* Джерела екологічного права України : монографія / П. О. Гвоздик ; відп. ред. Н. Р. Малишева. – К. : Алерта, 2012. – 304 с.
5. *Гетьман А. П.* Проблеми реформування екологічного законодавства: до питання про створення Екологічного кодексу України / А. Гетьман // Вісник Академії правових наук України. – 2006. – № 3 (46). – Х. : Право, 2006. – С. 172–181.
6. *Гетьман А. П.* Термінологія екологічного законодавства: методологічні засади та перспективи уніфікації / А. П. Гетьман // Вісник Академії правових наук України. – 2003. – № 2-3 (33-34). – Х. : Право, 2003. – С. 580–592.
7. *Діденко Т. І.* Поняття екологічного законодавства: загальнотеоретичний підхід / Т. І. Діденко // Держава та регіони. Серія: Право. – 2012. – № 2. – С. 139–142.
8. *Заржицький О. С.* Актуальні проблеми правового забезпечення екологічної політики України (теоретичні аспекти) : монографія / О. С. Заржицький. – Дніпропетр. : Національний гірничий університет, 2012. – 200 с.
9. *Костицький В. В.* Екологічне законодавство України / В. В. Костицький // Інститут законодавчих передбачень і правової експертизи. – К. : Нічлава. – 1998. – 112 с.
10. Напрямки державної політики щодо екологізації національної економіки. Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1813>.
11. Національна стратегія наближення (апроксимації) законодавства України до права Європейського Союзу у сфері охорони довкілля [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.menr.gov.ua/adaptation/3133-natsionalna-stratehiia-nablyzhennia-aproksymatsiia-zakonodavstva-ukrainy-do-prava-yes-v-haluzi-okhorony-dovkillia>.

12. Шемшученко Ю. С. Законодавство // Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (гол. редкол.) та ін. – Т. 2. – К. : Укр. енцикл., 1998. – 741 с.

Блавацкая Д. А. Реформирование экологического законодательства Украины – ведущее направление государственной экологической политики.

Рассмотрены актуальные вопросы юридической природы реформирования экологического законодательства в контексте реализации государственной экологической политики Украины. Особое внимание уделено анализу действующего экологического законодательства, определению понятия, юридических признаков реформирования экологического законодательства и его содержания, обоснованию существования комплексного правового института - обеспечения экологической реформы. Доказываются актуальность и важность реформирования экологического законодательства в процессе формирования современной эколого-правовой доктрины и ее влияния на государственную политику.

Ключевые слова: экологическое законодательство, государственная экологическая политика, экологическая реформа, Европейский Союз.

Blavatskaya D. A. The reform of environmental legislation of Ukraine is the leading line of the state environmental policy.

This article is intended to research current issues of reform of the legal nature of environmental legislation in the context of the State Environmental Policy of Ukraine. Particular attention is paid to the analysis of current environmental legislation, the definition of the concept of legal reform signs of environmental legislation and its content, proving the existence of a complex legal institution – legal support for environmental reform. Modified important reform of environmental legislation in the process of reforming the current environmental legal doctrine and its influence on public policy.

Key words: environmental legislation, state environmental policy, environmental reform, the European Union.

Надійшла до редколегії 10.09.2015 р.